

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

VŨ NHẬT QUANG

**BIỆN PHÁP CHỈ ĐẠO XÂY DỰNG MÔI TRƯỜNG
HỌC TẬP THÂN THIỆN Ở CÁC TRƯỜNG TIỂU HỌC
HUYỆN TIÊN YÊN - TỈNH QUẢNG NINH**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN – 2010

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

VŨ NHẬT QUANG

**BIỆN PHÁP CHỈ ĐẠO XÂY DỰNG MÔI TRƯỜNG
HỌC TẬP THÂN THIỆN Ở CÁC TRƯỜNG TIỂU HỌC
HUYỆN TIÊN YÊN - TỈNH QUẢNG NINH**

Chuyên ngành: Quản lý giáo dục

Mã số: 60 14 05

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: PGS. TS. PHẠM VIỆT VƯỢNG

THÁI NGUYÊN - 2010

LỜI CẢM ƠN

Tác giả xin chân thành cảm ơn lãnh đạo Trường ĐHSP Thái Nguyên, Trường ĐHSP Hà Nội, Khoa Tâm lý Giáo dục, các thầy giáo, cô giáo đã giảng dạy và giúp đỡ tác giả trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu đề tài.

Tác giả xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới PGS. TS. Phạm Viết Vượng người đã trực tiếp hướng dẫn tác giả thực hiện luận văn này.

Tác giả xin chân thành cảm ơn Ban giám đốc, chuyên viên Phòng Giáo dục Tiểu học của Sở Giáo dục và Đào tạo Quảng Ninh đã tạo điều kiện cho tác giả trong quá trình nghiên cứu.

Cảm ơn các thành viên trong Ban điều hành của Tổ chức cứu trợ Trẻ em tại Việt Nam (SCiV), Ban điều hành dự án SCiV huyện Tiên Yên.

Cảm ơn các đồng chí lãnh đạo Đảng ủy, Chính quyền, các Đoàn thể của 12 xã và thị trấn trên địa bàn huyện Tiên Yên và cán bộ, giáo viên, học sinh, cha mẹ học sinh của 14 đơn vị trường mà tác giả điều tra khảo sát, cảm ơn các đồng nghiệp, các bạn bè và gia đình đã tạo điều kiện, động viên và giúp đỡ tác giả hoàn thành bản luận văn này.

Thái Nguyên, ngày 15 tháng 8 năm 2010

Vũ Nhật Quang

BẢNG KÝ HIỆU VIẾT TẮT

CBQL	: Cán bộ quản lý
CNH	: Công nghiệp hóa
CNTT	: Công nghệ thông tin
CSVC	: Cơ sở vật chất
GD&ĐT	: Giáo dục và Đào tạo
GV	: Giáo viên
GVCN	: Giáo viên chủ nhiệm
HĐH	: Hiện đại hóa
HĐNGLL	: Hoạt động ngoài giờ lên lớp
HS/hs	: Học sinh
MTHTTT	: Môi trường học tập thân thiện
NV	: Nhân viên
NXB	: Nhà xuất bản
PPDH	: Phương pháp dạy học
PTCS	: Phổ thông cơ sở
SCiV	: Tổ chức cứu trợ trẻ em Việt Nam
SCUK	: Tổ chức cứu trợ trẻ em Anh
TH	: Tiểu học
THCS	: Trung học cơ sở
THPT	: Trung học phổ thông
TW	: Trung ương
UBND	: Ủy ban nhân dân
UNESCO	: Tổ chức văn hoá thế giới
UNICEF	: Quỹ Nhi đồng Liên hợp quốc
XHCN	: Xã hội chủ nghĩa

MỤC LỤC

	Trang
MỞ ĐẦU	1
Chương 1: Cơ sở lý luận về biện pháp chỉ đạo xây dựng MTHTTT ở các trường tiểu học.....	6
1.1. Vài nét về lịch sử vấn đề nghiên cứu	6
Trên thế giới.....	6
Ở Việt Nam.....	8
1.2. Khái niệm công cụ.....	10
1.2.1. Khái niệm thân thiện	10
1.2.2. Khái niệm môi trường học tập	11
1.2.3. Khái niệm môi trường học tập thân thiện.....	13
1.2.4. Khái niệm trường học thân thiện, học sinh tích cực.	21
1.2.5. Khái niệm biện pháp chỉ đạo.	24
1.2.6. Khái niệm xây dựng.	25
1.3. Những vấn đề lý luận cơ bản về việc xây dựng MTHTTT ở cấp tiểu học.....	26
1.3.1. Đặc điểm tâm lý của học sinh cấp tiểu học	26
1.3.2. Đặc điểm hoạt động và môi trường sống của học sinh tiểu học....	31
1.3.3. Mục tiêu của xây dựng MTHTTT ở trường tiểu học	32
1.3.4. Ý nghĩa của xây dựng MTHTTT ở trường tiểu học	33
Chương 2. Thực trạng xây dựng MTHTTT ở các trường tiểu học huyện Tiên Yên, tỉnh Quảng Ninh.....	36
2.1. Tình hình phát triển kinh tế - xã hội của huyện Tiên Yên.....	36
2.2. Tình hình phát triển giáo dục huyện Tiên Yên.....	37
2.3. Thực trạng chỉ đạo xây dựng MTHTTT ở các trường tiểu học huyện Tiên Yên, tỉnh Quảng Ninh.	58

2.3.1. Tổ chức khảo sát thực trạng	58
2.3.2. Kết quả khảo sát thực trạng về chỉ đạo xây dựng MTHTTT ở các trường tiểu học huyện Tiên Yên.	62
2.3.2.1. Thực trạng về nhận thức và nguyên nhân.....	62
2.3.2.2. Thực trạng về tổ chức thực hiện và nguyên nhân.	75
Chương 3: Biện pháp chỉ đạo xây dựng MTHTTT ở các trường tiểu học huyện Tiên Yên, tỉnh Quảng Ninh	96
3.1. Nguyên tắc chỉ đạo xây dựng MTHTTT ở cấp tiểu học.	96
3.1.1. Đảm bảo hiệu quả giáo dục.....	96
3.1.2. Đảm bảo sự phối hợp thống nhất các lực lượng giáo dục.....	96
3.1.3. Đảm bảo tính tự nguyện, tự giác của các trường, các địa phương	97
3.1.4. Đảm bảo đủ các tiêu chí, tiêu chuẩn xây dựng	97
3.2. Các biện pháp chỉ đạo xây dựng MTHTTT ở các trường tiểu học huyện Tiên Yên – Tỉnh Quảng Ninh.....	97
Biện pháp 1: Nâng cao nhận thức về phong trào xây dựng MTHTTT ở các trường tiểu học	97
Biện pháp 2: Tham mưu cho cấp uỷ, chính quyền và các đoàn thể địa phương về xây dựng MTHTTT ở các trường tiểu học.	101
Biện pháp 3: Nâng cao năng lực chỉ đạo xây dựng MTHTTT cho đội ngũ cán bộ quản lý trường tiểu học.....	105
Biện pháp 4: Nâng cao năng lực xây dựng MTHTTT cho đội ngũ giáo viên trường tiểu học.	111
Biện pháp 5: Tổ chức giáo dục ý thức, thái độ và hành vi thân thiện cho học sinh các trường tiểu học.	117
Biện pháp 6. Xây dựng cơ sở vật chất, không gian, trường lớp thân thiện ở trường tiểu học.	121
Biện pháp 7: Xây dựng môi trường thân thiện ngoài nhà trường.	126

Biện pháp 8: Xây dựng các mối quan hệ thân thiện trong nhà trường..	132
Biện pháp 9: Tổ chức thi đua, nhân rộng điển hình tiên tiến về xây dựng MTHTTT .	137
3.4. Mối quan hệ giữa các biện pháp.	140
3.5. Khảo nghiệm các biện pháp.	141
3.5.1. Mục đích khảo nghiệm.	141
3.5.2. Đối tượng khảo nghiệm.	141
3.5.3. Phương pháp khảo nghiệm.	141
3.5.4. Phân tích kết quả khảo nghiệm.	141
Kết luận và khuyến nghị	146
Kết luận.	146
Khuyến nghị.	148
TÀI LIỆU THAM KHẢO	150
PHỤ LỤC	154

DANH MỤC CÁC BẢNG

	Trang
Bảng 2.1. Tổng hợp cán bộ, giáo viên, nhân viên năm 2010.....	40
Bảng 2.2. Thống kê số lớp, học sinh (từ năm học 2005 – 2006 đến năm học 2009 – 2010).....	42
Bảng 2.3. Thống kê các điểm trường đi lại thuận lợi và khó khăn	43
Bảng 2.4. Thông tin về cán bộ quản lý cấp tiểu học.....	47
Bảng 2.5. Đánh giá viên chức là CBQL hàng năm từ năm học 2005 – 2006 đến nay	48
Bảng 2.6. Thông tin về đội ngũ GV tiểu học của huyện Tiên Yên năm 2010..	49
Bảng 2.7. Đánh giá viên chức giáo viên hàng năm từ năm 2005 đến nay.....	50
Bảng 2.8. Đánh giá theo chuẩn nghề nghiệp giáo viên tiểu học	50
Bảng 2.9. Thống kê kết quả thanh tra hoạt động sư phạm GV của Phòng GD&ĐT với các trường tiểu học (từ năm học 2005 – 2006 đến 2009 – 2010).....	51
Bảng 2.10. Thống kê số lượng giáo viên giỏi tiểu học các cấp (từ năm học 2005 – 2006 đến năm học 2009 – 2010)	52
Bảng 2.11. Thống kê công tác xã hội hóa của các trường tiểu học trong huyện từ năm học 2005 – 2006 đến năm học 2009 – 2010.....	55
Bảng 2.12. Thống kê công tác giải phóng mặt bằng từ đất rừng, đất canh tác của dân để xây dựng các điểm trường dự án giáo dục tiểu học vùng khó (PEDC) từ 2005 đến nay.	55
Bảng 2.13. Chất lượng 2 mặt giáo dục (từ năm học 2005 - 2006 đến 2009 – 2010)	57
Bảng 2.14. Quy mô trường lớp, đội ngũ và học sinh năm học 2009 – 2010.	60
Bảng 2.15. Đối tượng khảo sát	61
Bảng 2.16. Nhận thức của Ban giám hiệu, Tổng phụ trách Đội và Giáo viên chủ nhiệm về vai trò của nội dung xây dựng MTHTTT.....	63

Bảng 2.17. Nhận thức của Giáo viên chủ nhiệm về vai trò của người giáo viên trong việc thực hiện xây dựng MTHTTT ở nhà trường.....	68
Bảng 2.18. Nhận thức của học sinh về nội dung và hình thức tổ chức xây dựng MTHTTT ở nhà trường (câu hỏi 3 mẫu phiếu số 3 phần phụ lục)	70
Bảng 2.19. Nhận thức về nội dung và mục đích vai trò xây dựng MTHTTT của lãnh đạo đảng ủy, chính quyền đoàn thể xã (thị trấn):.....	71
Bảng 2.20. Nhận thức về nội dung và mục đích vai trò xây dựng MTHTTT của cộng đồng:.....	73
Bảng 2.21. Nhận thức của cộng đồng đóng vai trò về nội dung xây dựng MTHTTT.....	73
Bảng 2.22. Nhận thức của Cha mẹ học sinh về nội dung và mục đích của xây dựng MTHTTT	74
Bảng 2.23. Thành phần trong Ban chỉ đạo phong trào “xây dựng trường học thân thiện, học sinh tích cực” ở các nhà trường. ...	76
Bảng 2.24. Đánh giá của các điều kiện tác động vào việc tổ chức thực hiện xây dựng MTHTTT trong các nhà trường Tiểu học.	77
Bảng 2.25. Đánh giá mức độ tổ chức thực hiện MTHTTT của nhà trường (câu hỏi 2, mẫu phiếu số 2 phần phụ lục).	79
Bảng 2.26. Đánh giá mức độ thực hiện kiểm tra, đánh giá về công tác xây dựng MTHTTT của Phòng GD&ĐT	81
Bảng 2.27. Đánh giá mức độ thực hiện kiểm tra, đánh giá về công tác xây dựng MTHTTT của nhà trường	82
Bảng 2.28. Đánh giá mức độ thực hiện xây dựng MTHTTT của nhà trường	84
Bảng 2.29. Đánh giá của học sinh về mức độ thực hiện MTHTTT của nhà trường, của điểm trường đang sinh sống và học tập	85
Bảng 2.30. Đánh giá về sự tham gia của học sinh vào việc xây dựng MTHTTT ở nhà trường và gia đình	87

Bảng 2.31. Đánh giá về sự tham gia của Chính quyền, đoàn thể địa phương đã quan tâm chỉ đạo vào việc xây dựng MTHTTT ở địa phương. .	88
Bảng 2.32. Đánh giá về sự tham gia của cộng đồng vào việc xây dựng MTHTTT	89
Bảng 2.33. Đánh giá về sự tham gia của Cha mẹ học sinh vào việc xây dựng MTHTTT	91
Bảng 3.1. Kết quả đánh giá tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp chỉ đạo xây dựng MTHTTT ở cấp tiểu học (nhóm đối tượng ngoài nhà trường).....	142
Bảng 3.2. Kết quả đánh giá tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp chỉ đạo xây dựng MTHTTT ở cấp tiểu học (nhóm đối tượng trong nhà trường).	143

DANH MỤC SƠ ĐỒ, BIỂU ĐỒ

	Trang
Sơ đồ 1.1. Mối quan hệ giữa các chức năng quản lý	25
Biểu đồ 2.1: Cơ cấu loại hình trường học, cấp học huyện Tiên Yên năm học 2009 - 2010.....	39
Biểu đồ 2.2: Cơ cấu cao tầng hóa trường học huyện Tiên Yên năm 2010.	39
Biểu đồ 2.3. Tỷ lệ trên chuẩn của giáo viên các cấp học.....	41